

§ 160

Dnr 2015/KS 0465 001

Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Reservation

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig med hänvisning till motionen.

Anita Mattsson (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning (bilaga).

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade instämt i bifallsyrkandet om han hade haft rösträtt.

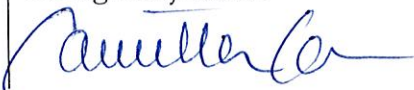

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Ordenius från Miljöpartiet har i en motion föreslagit att kommunen ska fasa ut produkter med tillsats av mikroplaster. Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och prioritera vilka produkter som ska prioriteras först innan en utfasning påbörjas. Upphandlingsenheten skulle dessutom behöva förstärkas med spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ställa skarpare miljökrav i upphandlingar.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Kommunledningsutskottet har berett ärendet och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att motionen ska anses besvarad.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) och Anita Mattsson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen. Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Bilagor

Kommunledningsutskottets protokollsutdrag 2016-09-22 §122.pdf
Tjänsteskrivelse Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast.pdf
Motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Kommunstyrelsen 2016-10-04

§ 160 Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast

Kommunstyrelsen hade att föreslå kommunfullmäktige svar på miljöpartiets motion om att kommunen ska fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast.

Motionen handlade om att fullmäktige skulle ge kommunstyrelsen i uppdrag att på olika vägar följa Naturvårdsverkets arbete i frågor om mikroplaster, samt att säkerställa att kommunens verksamheter inte bidrar till uppköp, användning och spridning av mikroplastprodukter. Vidare föreslogs att kommunstyrelsen skulle återkomma med en redovisning under 2017 i hur kommunens utfasning av produkter med tillsatser av mikroplast hade fortskridit.

I sitt ställningstagande till motionen föreslog kommunstyrelsens moderatledda majoritet att motionen ska anses besvarad. Vi socialdemokrater yrkade bifall till motionen och reserverade oss mot kommunstyrelsens beslut att enbart besvara den.

Svenska miljöinstitutet, IVL, har på Naturvårdsverkets uppdrag kartlagt källor till och spridningsvägar av mikroplaster i havet. Kartläggningen avrapporterades i mars i år. Kartläggningen visar att den största källan utgörs av trafiken genom väg- och däckslitage. Mängden mikroplastpartiklar från trafiken uppskattas till 13 500 ton per år. Därefter kommer granulat från konstgräsplaner med utsläpp på cirka 4 800 ton per år. Hur stor andel mikroplast från dessa källor som sedan hamnar i havsmiljön är dock väldigt osäkert. Andra källor är syntetfibrer från tvätt som uppskattas till ca 200-2 200 ton/år, slitage från båtskrov ca 500-1 500 ton/år och industriell produktion och hantering av plast, 20-980 ton/år. Det stora spannet i volymer visar på den osäkerhet som fortfarande finns i bakomliggande data. Mikroplast kan spridas till havet, sjöar och vattendrag genom avloppsvatten, dagvatten, snötippning och via atmosfären.

Kemikalieinspektionen föreslår nu i en rapport till regeringen ett svenskt förbud mot mikroplaster i kroppsvårdsprodukter, att gälla från 1 januari 2018. Sverige skulle därmed kunna bli det första EU-landet att förbjuda mikroplast i dessa produkter.

I sin rapport föreslår Kemikalieinspektionen även att Sverige fortsätter att verka för en gemensam EU-reglering, och att ett svenskt förbud i så fall bör anpassas till den.

Att världshaven är fulla av plast är ingen nyhet. Däremot hur stora mängder det handlar om. Nu har forskare vid Five Gyres Institute i Los Angeles skapat en datormodell för att räkna ut svaret. Resultatet visar att det handlar om minst fem biljoner plastbitar, eller 5 250 miljarder för att vara exakt. Tillsammans väger de minst 268 940 ton.

9
all

Utifrån den aktuella kunskapen kring mikroplaster och dess påverkan på miljön lägger vi socialdemokrater stor vikt vid att Tyresö kommun aktivt deltar i det arbete som på olika områden och via en rad olika aktörer sker kring frågor om mikroplast och dess spridning i vår miljö. Vi yrkade därför på bifall till motionen och reserverade oss mot beslutet att enbart besvara den.

Vi anser att frågorna kring mikroplaster är avgörande framtidsfrågor för oss och våra barn och vi utgår ifrån att vi på olika vägar kan utöka vår kompetens inom området för att kunna hantera de problem som måste lösas. Den kompetens som vi eventuellt saknar bör finnas att tillgå inom ramen för samverkan mellan kommunerna på Södertörn och via KSL och SKL.

För socialdemokraterna

Anita Mattsson

UTDRAG

§ 122

Dnr 2015/KS 0465 001

Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast**Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige**

- Motionen anses besvarad.

Reservation

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig.

Anita Mattsson (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning.

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade instämt i bifallsyrkandet om han hade haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Ordenius från Miljöpartiet har i en motion föreslagit att kommunen ska fasa ut produkter med tillsats av mikroplaster. Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och prioritera vilka produkter som ska prioriteras först innan en utfasning påbörjas. Upphandlingsenheten skulle dessutom behöva förstärkas med spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ställa skarpare miljökrav i upphandlingar.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att motionen ska anses besvarad.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) och Anita Mattsson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om motionen ska anses besvarad. Ordföranden ställer frågan om motionen ska bifallas. Kommunledningsutskottet beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast.pdf

Motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
Göran Norlin
Avdelningschef
08-5782 97 80
goran.norlin@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-09-07

1 (3)

Diarienummer

2015/KS 0465 001

Kommunledningsutskottet

Svar på motion om att fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Ordenius, från Miljöpartiet, har i en motion föreslagit att kommunen ska fasa ut produkter med tillsats av mikroplaster. Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och prioritera vilka produkter som ska prioriteras först innan en

tyresö kommun

utfasning påbörjas. Upphandlingsenheten skulle dessutom behöva förstärkas med spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ställa skarpare miljökrav i upphandlingar.

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund och Mikael Odenius, Miljöpartiet, föreslår i en motion att ge kommunstyrelsen i uppdrag:

- att följa Naturvårdsverkets arbete med att identifiera och genomföra åtgärder för att upphöra med utsläpp av mikroplaster,
- att säkerställa att kommunens verksamheter upphör med inköp, användning och spridning av produkter med tillsatser av mikroplast och
- att återkomma med en redovisning under 2017 om hur utfasningen av produkter med tillsatser av mikroplast har fortskridit.

Vad är mikroplast?

Mikroplast kallas små plastpartiklar som är mindre än 5 millimeter i diameter. Det utgör också den största andelen av allt plastskräp i världshaven.

På senare år har problemet med mikroplast uppmärksamrats allt mer. Ett bekymmer är att havets små invånare får i sig plastpartiklar i tron att det är föda. Plastpartiklarna bryts dock inte ner i matsmältningsorganen, utan kan ligga kvar länge och orsaka stora problem för organismen. Man misstänker också att plastpartiklarna kan knyta till sig miljögifter, vilket drabbar både de djur som råkar äta dem samt individer som står högre upp i näringskedjan.

Plastpartiklarna kan komma från en rad olika källor, till exempel slitage på bildäck, konstgräsplaner, tvätt av fleeceplagg, skönhetsprodukter och båtskrov. De största källorna till mikroplaster (enligt IVL Svenska Miljöinstitutets rapport till Naturvårdsverket) är slitage från bildäck (13 500 ton/år) och granulat från konstgräsplaner (4 800 ton/år). Utsläppen från syntetfibrer genom tvätt uppskattas till cirka 200-2 200 ton/år och hygienprodukter beräknas stå för cirka 66 ton/år. Man vet som sagt att vägtrafiken ger upphov till stora mängder mikroplastpartiklar men inte med säkerhet hur långt dessa partiklar sprids och

hur mycket som hamnar i havsmiljön. För kosmetika och syntetiska fibrer från tvättvatten är spridningsvägen till havet rakare eftersom det spolats ut med avloppsvattnet.

Eftersom plastpartiklarna bryts ner långsamt kommer halterna i miljön oundvikligen att öka så länge tillförseln via avloppsreningsverk och andra transportvägar fortsätter. Därför är det viktigt att mängden plastpartiklar i avloppsvattnet som lämnar hushåll och industrier minskar.

Begreppet mikroplast omfattar alltså mer än endast de tillsatser som finns i till exempel hygien- och kosmetiska artiklar och spridningsvägarna är inte helt klarlagda.

Tekniska kontorets och upphandlingsenhetens bedömning

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att identifiera och prioritera vilka källor i Sverige som primärt bör åtgärdas för att minska utsläppen av mikroplaster. Tekniska kontoret och upphandlingsenheten har diskuterat vad som är rimligt för kommunen att göra avseende mikroplaster i dagsläget. Vår samlade bedömning är att det är angeläget att följa Naturvårdsverkets arbete med mikroplaster, likaså vad den nybildade upphandlingsmyndigheten kan bidra med för råd, riktlinjer och kravställande kring mikroplaster. Vi anser också att vi behöver avvakta de råd, gällande vilka mikroplaster som först ska prioriteras bort, som ingår i Naturvårdsverkets uppdrag. En redovisning under 2017 om hur det går med utfasningen av mikroplaster är därför för tidigt att besluta om. Kommunen skulle även behöva utökade resurser för att förstärka sin spetskompetens inom miljöområdet för att kunna ligga i frontlinjen vad det gäller att ställa skarpa miljökrav i upphandlingar.

Kommunfullmäktige 22 oktober 2015

Fasa ut produkter med tillsatser av mikroplast

Nyligen fattade Göteborgs kommunfullmäktige beslut om att förbjuda inköp av produkter som innehåller mikroplast. Kommunen ska "säkerställa att stadens verksamheter snarast upphör med inköp, användning och spridning av produkter med tillsatser av mikroplast." Politikerna i Göteborg går därmed i bräschen och hoppas att fler kommuner, verksamheter och företag följer efter. Miljöpartiet vill att Tyresö kommun fattar ett motsvarande beslut.

Mikroplaster är ett stort problem som uppmärksammas under senare år. Mätningar visar att vi har mikroplast spritt i alla våra vatten. Mikroskopiska partiklar kan i sig vara giftiga, de kan också binda till sig miljögifter och därigenom orsaka skada på djur som tar upp partiklarna. Mikroplasten finns i produkter där de i flera fall inte har någon egentlig funktion utan fungerar som utfyllnad, exempelvis i tvålar. I andra fall så som skrubbkraemer har de en viss funktion, men skulle enkelt kunna bytas ut mot andra material.

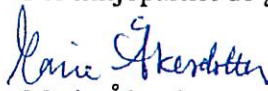
Regeringen gav i augusti 2015 ett uppdrag till Naturvårdsverket att identifiera och föreslå åtgärder mot utsläpp av mikroplaster i havet från viktiga källor i Sverige. Det nämns bl.a. i uppdraget att det ska ske i dialog med kommuner och andra berörda aktörer.

Problemet med mikroplaster är ett globalt problem. Åtgärder behövs på flera nivåer i samhället där kommunen har en viktig roll. Dagens lagstiftning är inte tillräcklig, och därför krävs föregångare. Vi behöver kartlägga vilka produkter som kan finnas i kommunens verksamheter som har tillsatser av mikroplast. Dessa produkter ska därefter bytas ut mot andra likvärdiga produkter.

Vi föreslår att fullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag:

- att följa Naturvårdsverket arbete med att identifiera och genomföra åtgärder för att upphöra med utsläpp av mikroplaster,
- att säkerställa att kommunens verksamheter upphör med inköp, användning och spridning av produkter med tillsatser av mikroplast och
- att återkomma med en redovisning under 2017 om hur utfasningen av produkter med tillsatser av mikroplast har fortskridit.

För miljöpartiet de gröna

Marie Åkesdotter

Peter Bylund

Mikael Ordenius

Datum 2016-09-22
Tid 09:00–10:25
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Kommunkansliet 2016-09-26

Paragrafer 109 - 124

Sekreterare

Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Saweståhl

Justerande

Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2016-09-22
Datum då anslaget sätts upp 2016-09-27
Datum då anslaget tas ned 2016-10-19
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
Helen Dwyer (C), tjänstgörande ersättare för Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anna Lund (KD), tjänstgörande ersättare för Leif Kennerberg (KD)
Kristjan Vaigur (S)
Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Anders Linder (S)
Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen
Catarina Stavenberg, seniorkonsult, kommunstyrelseförvaltningen
Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, kommunstyrelseförvaltningen
Bernt Eklund, projektledare, kommunstyrelseförvaltningen
Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunstyrelseförvaltningen
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)
Anna Steele (L)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Leif Kennerberg (KD)
Karin Ljung (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2016-10-04
Tid 18:30–19:40
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Kommunkansliet 2016-10-10

Paragrafer 142 - 164

Sekreterare
Hillevi Elvhage

Ordförande
Fredrik Saweståhl

Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum 2016-10-04
Datum då anslaget sätts upp 2016-10-11
Datum då anslaget tas ned 2016-11-02
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Hillevi Elvhage

am

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
 Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
 Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
 Anki Svensson (M)
 Andreas Jonsson (M)
 Dick Bengtson (M)
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Jannice Rockstroh (S)
 Carl Johan Karlson (S)
 Marie Åkesdotter (MP)
 Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Peter Odelvall (M)
 Anna Steele (L)
 Mats Larsson (L)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Lennart Jönsson (S)
 Karin Ljung (S)
 Anders Linder (S)
 Peter Bylund (MP)
 Marcus Obligado (V)
 Anders Wickberg (SD)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
 Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 163
 Monika Larsson, förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen, till och med § 148

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Karin Hassler, kommunikationschef, kommunstyrelseförvaltningen

Marita Bertilsson, politisk sekreterare, S

Julia Fedioutchek, politisk sekreterare, MP

Leonid Yurkovskiy, politisk sekreterare, SD

Håkan Wramner, utredare, socialförvaltningen, till och med § 148

Helene Bergström, flyktingstrateg, kommunstyrelseförvaltningen

Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Lotta Stjernfeldt (M)

Annika Henningsson (M)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------